

Република Србија
ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
САВЕТ ЗА БОРБУ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ
72 Број: 06-8903/2010
25.11.2010. год.
Београд

**ИЗВЕШТАЈ О ПОСТУПКУ ИЗДАВАЊА ДОЗВОЛА ПРЕДУЗЕЋУ
НУБА ИНВЕСТ Д.О.О. БЕОГРАД ЗА ИЗГРАДЊУ ОПТИЧКОГ КАБЛА
ДУЖ МАГИСТРАЛНИХ И РЕГИОНАЛНИХ ПУТЕВА**

Савет за борбу против корупције је у досадашњим обраћањима Влади указивао на примере значајних повреда закона од стране државних органа и изабраних функционера, као на могуће изворе крупне (системске) корупције. Наиме, оправдана је претпоставка да до таквих повреда законских норми и процедура није могло доћи услед незнања или неспособности државних органа, већ, пре свега, услед постојања крупне корупције у нашој земљи. Посебно отежавајућа околност је уколико је изабрани функционер кршио позитивне прописе улазећи у конфликт интереса са очигледним лукративним мотивима. Тако огољену форму корупције препознају и најмење обавештени чланови друшта, што све доприноси уверењу да корупција код нас пролази некажњено и да је она уобичајени начин понашања државних функционера. Следећи пример, који је већ коментарисан у делу штампе, али није наишао на заинтересованост Скупштине или Тужилаштва, веома добро илуструје ту појаву.

Савет за борбу против корупције добио је представку у којој се указује на низ пропуста који су учињени у поступку издавања дозвола предузећу Нуба инвест д.о.о. за постављање оптичког кабла дуж магистралних и регионалних путева. Кључне примедбе односе се на нетранспарентност поступка, конфликт интереса и потенцијално велике губитке буџета Републике. Као главни кривац наводи се Министарство животне средине и просторног планирања, које је Нуби, до краја октобра, издало осам локацијских и грађевинских дозвола за телекомуникациону инфраструктуру на поменутом путном правцу. Према подацима из дописа које је Министарство упутило Савету 27. октобра ове године, у процедури за добијање дозвола било је још пет Нубиних захтева. Од 16. октобра 2009. године, када је Нуба поднела свој први захтев, па све до 25. октобра ове године, када су издате прве грађевинске дозволе и другим оператерима, Нуба је била једино предузеће које је поседовало дозволе за постављање оптичког кабла.

Анализом документације у коју је Савет имао увид, може се закључити да је поменути поступак спроведен супротно одредбама Закона о планирању и изградњи и Закона о телекомуникацијама, које издавање дозвола за постављање телекомуникационе мреже условљавају претходним организовањем поступка јавног надметања, што у овом случају није учињено.

Основни подаци о предузећу Нуба инвест

Према подацима Агенције за привредне регистре (АПР), оснивач предузећа Нуба инвест д.о.о. Београд је словеначка фирма НУБА СВЕТОВАЊЕ ИН ИНВЕСТИРАЊЕ Д.О.О. Према подацима из словеначког регистра, то предузеће је, са по 50 одсто акција, у власништву Раста Томажича и Патрика Цеглара. Ова двојица бизнисмена су, по наводима словеначких и хрватских медија, власници или заступници још десетак фирми, а са Нубом су, према истим изворима, били умешани у велику аферу око куповине и препродаје грађевинског земљишта у Копру.

Подаци АПР-а показују да је словеначка Нуба своје предузеће у Србији регистровала 10. априла 2009. године са оснивачким капиталом од 3.000 евра и да има само једног запосленог. Реч је о непознатом, новооснованом предузећу, које се до момента уласка у посао постављања оптичких каблова, није бавила телекомуникацијама, нити поседује било какву лиценцу за ту делатност. Упркос томе и чињеници да у Републичкој агенцији за електронске комуникације (РАТЕЛ-у) још није ни регистрована као оператер, Нуба инвест увелико гради мрежу према Хрватској, Румунији, Бугарској, Македонији, док су актуелни оператери у Србији, попут Теленора и СББ-а до својих првих дозвола успели да дођу тек недавно. Тако је, на пример, Теленор је 25. октобра добио две грађевинске дозволе, а СББ-у је 26. октобра издата једна грађевинска дозвола. СББ је, иначе, поднео укупно 19 захтева за издавање локацијских дозвола, од чега је чак 17 нерешено, јер су захтеви непотпуни, односно, према наводима Министарства за просторно планирање, чекају допуну документације. Према истим подацима Министарства, до 27. октобра ове године, захтеве за локацијске дозволе поднела су и предузећа Пупин телеком - Београд, затим Телеком а.д. – Дирекција за мрежу - Београд и САТ ТРАКТ из Бачке Тополе. Ниједан од поменутих захтева, до сада није позитивно решен.

О разлозима за успех анонимне Нубе у овом великом послу постављања мреже преко које ће наша земља у наредним деценијама обављати размену информација са светом, писали су и медији. Када се у хрватској штампи појавила информација о вишегодишњем пријатељству словеначког бизнисмена Раста Томажича и министра Оливера Дулића, отворено је и питање могућег повлашћеног положаја Нубе у овом поступку. Министар Дулић је такве спекулације медија одбацио, мада није негирао да познаје Томажича.

Хронологија поступка издавања дозвола предузећу Нуба инвест

Нуба инвест, која је захваљујући дозволама Министарства животне средине и просторног планирања и ЈП Путеви Србије, годину дана била једино предузеће које је постављало цеви са оптичким кабловима, свој први захтев за тај посао поднела је надлежном министарству само пар месеци након регистрације предузећа у Србији, у септембру 2009. Локацијску дозволу од ресорног министарства, Нуба добија већ 16. октобра исте године. Тринаест дана касније, Министарство је у име фирме Нуба инвест, упутило захтев ЈП Путеви Србије ради издавања сагласности за изградњу оптичког кабла на релацији Батровци - Београд. Захтев је потписао министар Оливер Дулић. Уследио је, међутим, негативан одговор, који је потписао Дарко Пешић, директор Сектора за одржавање државних путева I и II реда у том јавном предузећу, пошто су стручне службе установиле да нису испуњени претходно издати Услови од стране ЈП ПUTEVA Србије, као и да је приложена документација непотпуна.

У поменутом допису ПUTEVA Србије од 5. новембра 2009, у чак 10 тачака набрајају се услови који нису испуњени и документација која недостаје. На подужем списку неправилности, између осталог се наводи да у достављеној документацији нема извода из катастра подземних инсталација (синхрон план), коју је Нуба, иначе, морала да достави Министарству животне средине и просторног планирања још приликом поступка издавања локацијске дозволе. У истом допису даље се наводи да у Идејном пројекту морају бити садржани и услови осталих надлежних предузећа за постављање предметних инсталација. Такође се наводи да недостаје и дозвола за обављање делатности, што представља кршење Закона о телекомуникацијама. „Издавање сагласности за изградњу телекомуникационе оптичке мреже у заштитном појасу фирми која нема дозволу (лиценцу) за обављање делатности издате од стране надлежног Министарства за телекомуникације и надлежне државне Агенције за телекомуникације, представља кршење Закона о телекомуникацијама”, наводи се у допису. На крају се закључује да ЈП Путеви Србије због свега наведеног, враћа достављену документацију Министарству животне средине и просторног планирања и да се нови захтев може поднети након комплетирања документације и испуњавања поменутих услова.

Међутим, само 20 дана касније, 25. новембра 2009. године, ЈП Путеви Србије, и поред недостајућих докумената, издаје Решење о давању сагласности за постављање оптичког кабла на релацији Батровци – Београд. Решење је овога пута потписао директор тог јавног предузећа, Зоран Дробњак. Из образложења се види да је Решење издато по истом оном захтеву, које је Министарство животне средине и просторног планирања, у име Нубе, већ било доставило Путевима Србије 29.10.2009. Из пописа приложене документације је јасно да Министарство није поступило по налогу из претходног, негативног одговора ПUTEVA Србије, јер између осталог, није достављена ни дозвола Агенције за телекомуникације. Упркос томе, предузеће Путеви Србије издало је Решење о сагласности и одмах истог тог дана, 25. новембра 2009, потписало Уговор са фирмом Нуба инвест о регулисању обавеза инвеститора, које настају постављањем вода оптичког кабла на релацији Батровци

– Београд. После свега, 1. децембра 2009, Министарство животне средине и просторног планирања, издало је и Решење о грађевинској дозволи.

Незаконито издавање дозвола предузећу Нуба инвест

Из наведеног је јасно да је прекршен Закон о телекомуникацијама. Наиме, у члану 33. Закона пише: „Агенција издаје дозволе за јавне телекомуникационе мреже и јавне телекомуникационе услуге, дозволе за радио станицу и техничке дозволе. Дозволе за јавне телекомуникационе мреже и јавне телекомуникационе услуге су лиценца (индивидуална лиценца) и одобрење (општа лиценца). Добијањем дозволе ... њен ималац стиче право на обављање одређене телекомуникационе делатности. Лиценца (индивидуална лиценца) је дозвола коју Агенција издаје домаћем или страном физичком или правном лицу, које намерава да изгради, поседује или експлоатише јавну телекомуникациону мрежу или да пружа јавне телекомуникационе услуге, у случају када се експлоатација те мреже, односно пружање телекомуникационе услуге заснива на коришћењу ресурса који су ограничени. Агенција утврђује врсте јавних телекомуникационих услуга за које се може издати лиценца”. Из документације коју је РАТЕЛ на захтев Савета за борбу против корупције доставио 3. новембра 2010. године види се да Нуба не поседује лиценцу, односно да „Агенција није издала ни лиценцу ни одобрење, као ни опште овлашћење за обављање делатности електронских комуникација фирми Нуба инвест д.о.о.”. Из достављене документације се види и да је Нуба тек 13. октобра 2010. године РАТЕЛ-у доставила Обавештење о отпочињању обављања делатности електронских комуникација, као и да је РАТЕЛ 27. октобра Нуби доставио одговор у којем позива то предузеће да отклони формалне недостатке тог поднеска.

У члану 33. Закона о телекомуникацијама такође се наводи и да се „**лиценца издаје на основу спроведеног поступка јавног надметања**”, чега у овом случају, такође, није било.

Поред Закона о телекомуникацијама, у овом случају прекршен је и Закон о планирању и изградњи. Наиме, Решења о локацијској и грађевинској дозволи, Министарство животне средине и просторног планирања издало је позивајући се на члан 133. став 2 тачка 6. Закона о планирању и изградњи, којим је одређена надлежност тог Министарства за издавање грађевинских дозвола за телекомуникационе објекте, односно мреже, које су од међународног и магистралног значаја, као и за оне који се граде на територији две или више општина. Позивање на овај члан Закона и чињеница да поменуто Министарство јесте надлежно за издавање дозвола, не значи, међутим, да оно то може да чини мимо процедуре, коју регулишу поједине одредбе истог тог Закона о планирању и изградњи. Тако је Министарство пренебрегло чињеницу да се у овом случају, односно у случају полагања оптичких каблова које изводи Нуба инвест д.о.о, ради о линијским инфраструктурним објектима, који су дефинисани у члану 2. став 1. тачка 26. Закона о планирању и изградњи. Њихова градња се одвија у делу

грађевинског земљишта у јавној својини, које је дефинисано чланом 83. став 3. и став 4. истог Закона. Да би се такво, грађевинско земљиште у јавној својини отуђило или дало у закуп ради изградње, спроводи се јавно надметање или прикупљање понуда јавним огласом, по тржишним условима у складу са Законом, што је регулисано чланом 96. став 1. Закона о планирању и изградњи.

Из свега наведеног недвосмислено је јасно да је организовање јавног надметања у овом случају било обавезно и према Закону о телекомуникацијама и према Закону о изградњи и просторном планирању. Због тога се Савет за борбу против корупције обратио Министарству животне средине и просторног планирања са молбом да објасни законски основ за поменута решења. Одговор је уследио 24. августа 2010. у коме је Министарство дало образложење на следећи начин: „Чланом 96. став 1. Закона о планирању и изградњи јесте предвиђено да се отуђење или давање у закуп грађевинског земљишта у јавној својини ради изградње спроводи јавним надметањем или прикупљењем понуда јавним огласом, али напомињемо да се у конкретном случају грађевинско земљиште није ни отуђило, нити је дато у закуп ради изградње, па због тога такав поступак није ни спроведен”.

После оваквог образложења Министарства, остаје отворено питање у ком је то онда поступку и по ком правном основу Нуба инвест стекла право да поставља оптичке каблове дуж магистралних и регионалних путева у Србији? Такође је нејасно како је могуће да се у истом допису Министарства тврди да од инвеститора - Нуба инвест, нису тражене сагласности Министарства за телекомуникације, односно РАТЕЛ-а, када је у допису ПUTEВА Србије од 5. новембра 2009. године управо наведено да Нуба не може да добије Решење уколико претходно не прибави лиценцу РАТЕЛ-а? Наиме, тај допис био је упућен управо Министарству животне средине и просторног планирања као подносиоцу спорног захтева у име Нубе, па је немогуће да надлежни у Министарству то не знају.

Из Закона о планирању и изградњи је недвосмислено јасно да је јавно надметање било неопходан услов за издавање дозволе за изградњу оптичког кабла. Да је Министарство поступило онако како је по Закону било дужно да поступи, сви заинтересовани били би у могућности да оптичке каблове полажу под истим условима, чиме би и држава за себе, од тог посла, обезбедила највећу могућу накнаду.

Кршећи на исти начин Закон о телекомуникацијама, Министарство животне средине је до 27. октобра ове године, издало Нуби још седам дозвола и то за деонице: Аеродром Београд – Београд Аутокоманда, Батајница – Београд (петља Нови Сад), Београд – Панчево – Вршац – Ватин (граница са Румунијом), Београд – Бубањ Поток (граница са Македонијом), Ниш – Димитровград, Бубањ Поток (граница са Македонијом), Аутокоманда Бубањ Поток.

Питања без одговора

Наведени факти о кршењу законске процедуре, као и чињеница да ни неки

велики оператери до данас нису успели да добију тај посао, а да је у њему доскоро била само мала, непозната фирма из Словеније, говоре у прилог тези да су Нуба и њени власници били у повлашћеном положају. Због тога ће ово предузеће остварити огороман профит само на основу привилегованог третмана од стране државних органа. У исто време, држава ће претрпети знатну штету услед чињенице да није организовано јавно надметање за овај велики посао.

На крају се поставља више питања на која до сада није пружен уверљив одговор. Зашто није организовано јавно надметање и на тај начин изабран најповољнији извођач радова? Зашто је Министарство пренебрегло упозорење да инвеститор мора да буде лиценцирано предузеће? Како је уопште дошло до тога да посао, у који треба уложити милионе евра, добије фирма чији је оснивачки капитал 3000 евра, и која претходно није имала ниједан други посао, нити било какве референце које би гарантовале квалитет радова? Да ли је тачна информација хрватских медија да је власник Нуба инвеста вишегодишњи пријатељ ресорног министра Оливера Дулића? Уколико јесте, то би свакако указивало на конфликт интереса и могућу крупну корупцију.

Препоруке Влади Србије

Издавање дозвола за изградњу оптичког кабла дуж предузећу Нуба инвест д.о.о. из Београда, обављено је у незаконитој процедури, супротно одредбама Закона о планирању и изградњи и Закона о телекомуникацијама. У поменутој процедури изостало је организовање поступка јавног надметања. Такође су, супротно Закону, инвеститору издате дозволе за изградњу мрежне инфраструктуре, а да он ни данас нема лиценцу за обављање делатности у области телекомуникација. Због свега наведеног, сматрамо да би било веома важно да Влада Републике Србије, сходно својим законским овлашћењима, преиспита поменуто процедуру издавања дозвола за постављање мрежне инфраструктуре, како би се цео поступак вратио у законите токове. Такође, било би важно да се изврши контрола рада Министарства животне средине и просторног планирања и ЈП Путеви Србије и да се утврди њихова улога и одговорност у поменутом случају.

Овакви примери нетранспарентног и незаконитог трговања јавним добрима, а овај на жалост није усамљен, стварају утисак у јавности да је њихова искључива функција омогућавање појединцима да под врло повољним условима, дођу до атрактивних послова, који обезбеђују огромне зараде на основу личних познастава са државним функционерима, а на штету грађана Србије.

С поштовањем,

ПРЕДСЕДНИК

Верица Бараћ

